

D'esquerra a dreta, Marga Cadenas, Yolanda Cadórniga i Fernanda Follana.

socialista Manuel Vázquez, insisteix que la declaració no implicarà “més restriccions que les de la Xarxa Natura”, que ja afecta Ancares, però l'alcalde de Cervantes ha aprovat una moció contrària.

La serra bull. Alguns titllen la Xunta de “nou senyor feudal”, d'aplicar “morfina” a la despoblació de la comarca, de “fomentar el turisme, més perjudicial que no l'agricultura”, i alerten del “dret de retracte que tindrà l'administració a l'hora de vendre terres o arbres”. Uns altres diuen que tot és per “manca d'informació”, que caldria detallar quants llocs de feina donaria el parc, i volen persuadir els contraris amb la certesa que “la llet i la fusta seran de més bona qualitat”.

Fernanda Follana és la corresponsal de *La Voz de Galicia* a Becerreá. “S'han dit moltes mentides sobre el parc”, observa, i opina que el govern s'hi tornarà a posar passades les eleccions, que, segons pensa, reeditaran l'acord PSdeG-BNG. “Els alcaldes actuen amb timidesa i fan allò que la gent vol”, afegeix. “Cal valorar que ací el benestar sempre ha anat lligat a la terra; si en tenies, menjaves, com es demostrà a la guerra i la postguerra... Per

salvar el seu pam de terra, ací n'hi ha que matarien sa mare.” És allò d'*amiguiños sí, pero a vaquiña polo que vale*.

Follana se sent “propera al PP”, per bé que enguany no votarà Núñez Feijóo, sinó el partit de Rosa Díez, UPyD, sobretot a causa del debat lingüístic. Ancares és una comarca galaicoparlant, les classes són totes en la llengua pròpia, però “no agraden les imposicions del Bloque”. “El vertader culpable, en tot cas, és Fraga, que sentà les bases de la immersió que ara practica la Xunta”, rebla.

Un altre aspecte que podria ferir el sac de vots del BNG a Becerreá és la negativa de Benestar Social, àrea controlada per Anxo Quintana, a construir una residència per a gent gran de més de 25 places. La promesa del 2005 era una de 100, “però el BNG prefereix fer-la en un lloc on mane o on tinga més suport electoral”. Núñez Feijóo i Pérez Touriño han promès que la faran de 100 places.

A Cervantes, la dissensió amb el BNG ve de l'anul·lació, a última hora, d'una caravana de dones organitzada per TVG. Tots mudats, amb un banquet improvisat a l'entrada del poble, els nombrosos solters de la vila esperaven la visita de desenes d'aspirants a esposa... Però a la fi, al més pur estil *Bienvenido, mister Marshall*, la caravana passà de llarg. Per què? Per la interposició d'un regidor del BNG, que ho considerava masculista. Javier Pérez, de 20 anys i militant del partit, pensa que el consistori “se n'hauria d'haver mantingut al marge”.

Crítiques als uns i crítiques als altres, caldrà veure què passa l'1 de març. Mentrestant, la vida transcorre al seu ritme, a Becerreá. Yolanda Cadórniga ho explica amb ulls de forastera: “Ací la gent no viatja, ni rehabilita les cases; tenen molts diners al banc perquè no saben on gastar-se'ls... Cada mes que la propietària em cobra el lloguer, 100 euros de lloguer, em regala un pollastre, una dotzena d'ous i encisam. El fracàs escolar és molt inferior a la mitjana de Galícia. Els joves entenen que els estudis són la manera d'eixir del poble i hereten els tics dels pares, no volen viatjar sinó estalviar. Com les dones, que només ixen per anar al bingo, cada Nadal.” O l'1 de novembre, al cementiri de Cervantes, quan llancen les flors de plàstic antigues al castre preromà, abandonat, que hi ha a la vora.

La trobada té lloc al càfè Derby, local cèntric i tradicional de Santiago de Compostel·la. Gairebé tan tradicional com el plugim que cau portes enfora. Loli Rodríguez Amoroso (Lugo, 1978), María Seoane (Santiago de Compostel·la, 1981) i Iria Aboi (Marín, Pontevedra, 1982) trenquen la quietud que es respira a l'ambient. Sobretot Seoane i Aboi, dirigents respectives de Novas Xeracións i de Galiza Nova, les branques juvenils de PP i BNG. Amoroso, molt més calmada, ocupa la presidència del Consello da Xuventude da Galicia, a més de la secretaria general de Xuventudes Socialistas. Per presidir el Consello, curiosament, Amoroso va rebre el suport dels joves del PP, però no el dels nacionalistes. Totes tres han tingut com a president de la Xunta, durant més de la meitat de les seues vides, Manuel Fraga Iribarne. Avui són citades per parlar de la gestió del govern bipartit. Amoroso —número 7 del PSdeG per Lugo als comicis de l'1M—, Aboi —al 9è lloc del BNG per Pontevedra— i Seoane —al 14è del PP per la Corunya— parlen sense embuts d'aquests tres anys i mig.

—**Touriño, Quintana i Núñez Feijóo no són polítics gaire carismàtics. Què penseu dels rivals, quan els veieu fent mítings o parlant a la televisió?**

—**MARÍA SEOANE:** Touriño, el veig gris i, com diem a Galícia, *langran*, que significa ‘gandul’. A Quintana, el veig *trapalleiro*, no diu les veritats segons com les proclama el seu partit. Quintana no és clar amb els seus votants: els estatuts del seu partit proclamen coses que no fa.

—**LOLI R. AMOROSO:** No tinc una definició clara de cada candidat, em sembla més important el projecte que defensa cadascun. El projecte polític no és una persona, no és rellevant com de simpàtic o agradable és el candidat. Importa més que genere estabilitat i confiança als gallecs, cosa que ha aconseguit Emilio Pérez Touriño.

—**IRIA ABOI:** Hi estic d'acord, amb Loli. La política no és adjectivar la gent, sinó valorar el contingut d'allò que diuen.

—**En contra d'allò que alguns preveïen, el bipartit no ha generat soroll.**

—**M. SEOANE:** D'escàndols, n'hi ha hagut i n'hi ha. El pla eòlic ha estat el darrer, i Touriño se n'ha volgut deslligar. La justícia en determinarà els culpables. No

Nétes de Fraga, filles del bipartit

D'esquerra a dreta, Loli Rodríguez Amoroso (Xuventudes Socialistas), María Seoane (Novas Xeracións) i Iria Aboi (Galiza Nova), durant el debat organitzat per aquest setmanari.

EL TEMPS ha reunit les dirigents de Novas Xeracións, Xuventudes Socialistas i Galiza Nova, les organitzacions juvenils dels tres grans partits que hi ha a Galícia, a fi de copsar-ne les sensacions sobre la gestió del govern bipartit. El resultat, un debat enèrgic en què el punt de vista de cada formació queda ben reflectit.

hi ha gaire coordinació entre els dos partits, com va demostrar-se en el cas dels incendis, l'estiu del 2006, quan els uns i els altres s'encreuaven responsabilitats. La descoordinació ha impedit d'atacar la crisi com cal, amb plans conjunts. Quintana optà per unificar i institucionalitzar la banca, cosa a què va negar-se

Touriño... No pensen en l'interès de tots els gallecs. Hi ha hagut grans escàndols, però s'han tapat per l'afany de poder.

—**L. R. AMOROSO:** Al PP de Madrid haurien de prendre'n nota, de la bona relació dels socis del govern gallec...

—**I. ABOI:** No sols a Madrid. Durant els setze anys de govern del PP, [Xosé]

Cuíña va muntar tot de sagramentals... Això a banda, tant el partit socialista com el BNG van concórrer a les eleccions amb programes diferents. Són forces polítiques diferents, però van acordar un programa de govern. En tota relació hi ha moments de tensió, però en aquest cas sempre s'han buscat els punts de trobada. La majoria de ciutadans d'aquest país valora positivament que s'aconseguira fer fora el PP de la Xunta de Galiza, com també valora que cada força vulga mantenir —lògicament— el seu perfil diferenciat i que hi haja acords fins a la fi de la legislatura. No totes les declaracions de Quintana són en qualitat de vice-president de la Xunta, sinó que en ocasions parla com a portaveu nacional del BNG. Quan manava el PP, en canvi, govern i organització arribaven a confondre's.

—**L. R. AMOROSO:** Hi ha un govern que té el suport de dues forces polítiques.

Loli R. Amoroso (Xuventudes Socialistas): “El canvi ha estat tranquil, no radical. No prometérem posar Galícia de cap per avall”

Punt. Són dues forces diferents, cadascuna amb una ideologia diferent, que s'han posat d'acord per governar Galícia. Si veus els *consellos* de la Xunta dels darrers tres anys i mig, tot s'ha aprovat per unanimitat; al Parlament gallec no hem perdut ni una sola votació... Dos anys després de conformar-se l'executiu, els ciutadans van donar un vot de confiança al bipartit, i el PP fou desallotjat de molts ajuntaments de Galícia.

—**M. SEOANE:** Els ciutadans no voten bipartit! I si no, presenteu-vos junts.

—**I. ABOI:** Tampoc no us voten prou perquè governe el PP, i els pactes, en democràcia, són del tot legítims.

—**M. SEOANE:** Voten PP, PSOE o BNG, però en cap cas no voten bipartit.

—**L. R. AMOROSO:** Pel que fa a la crisi, s'han pres mesures molt importants, com ho demostra que Galícia és de les autonomies que hi resisteix millor. Les dades d'ocupació són molt millors que no a la resta de comunitats autònomes.

—**M. SEOANE:** 35.000 desocupats més, l'últim any!

—**L. R. AMOROSO:** Molt millor que les comunitats governades pel PP, sens dubte. Som una de les comunitats que més mesures ha adoptat contra la crisi, i els resultats són ben visibles.

—**M. SEOANE:** Mesures econòmiques com ara donar feina a 2.000 homes i dones, en període electoral, per netejar les cunetes en aquesta època de l'any.

—**L. R. AMOROSO:** Ja vam fer-ho l'any passat. Són 2.000 llocs de treball.

—**Què ha estat el millor i el pitjor de la legislatura?**

—**L. R. AMOROSO:** S'ha avançat en la democràcia, el Parlament s'ha convertit en el centre de la referència política d'aquest país, el president de la Xunta ha comparegut a tots els plenis, a diferència del que passava abans, i hem millorat molt quant a polítiques d'ocupació juvenil i femenina. Ara bé, en quatre anys no és possible de desenvolupar un programa de govern complet, i els ciutadans que diguen que han quedat coses a fer tenen tota la raó.

JESSICA BARCALA

—**I. ABOI:** El millor de tot és que ha entrat aire fresc a la Xunta. S'ha fet una política de joventut no criminalitzadora i que ha tingut cabuda a tots els departaments del govern. La Rede Galega de Locais de Ensaio, una iniciativa pionera a l'estat, o els centres Quérote, sobre la relació afectivo-sexual, han estat avantguardistes. I coses negatives... És cert que ha crescut l'ocupació jove al món rural, però caldria garantir el dret de tots els joves gallecs a treballar a la seua pròpia terra. Tampoc no s'ha materialitzat el decret de l'ús del gallec a l'ensenyament mitjà, calen tots els ressorts per a fer-lo efectiu i regenerar l'idioma entre la gent jove. Cal revertir la desgalleguització.

—**M. SEOANE:** El millor de tot és que ja s'ha acabat la legislatura. No s'ha fet efectiva cap de les promeses dels dos partits, ni tan sols aquelles que havien anunciat durant setze anys. Diuen que tres anys i mig no és prou temps per a complir-les, però van tenir setze anys per a pensar com ho farien. Que parreu de polítiques de joventut em sembla ofensiu: hi ha 5.000 joves més sense feina que no ara fa un any, i només durant el 2008, 11.495 joves gallecs han hagut d'emigrar

en cerca de feina. Sobre el Parlament com a centre de la vida política, ni el PSdeG ni el BNG no van voler formar una comissió d'investigació dels incendis del 2006: tenien moltes coses a amagar, com ara per què es van acabar les colles anti-incendis que hi havia abans, sense proposar-hi cap alternativa. Han fet un munt de coses com aquesta: han tret el pla Labora sense cap alternativa, han tret la Hipoteca Xove sense cap alternativa, i la Borsa de Alugueiro... Han eliminat totes les polítiques de joventut que hi havia. Algunes, es podien criticar, sempre vaig estar-hi oberta, però no pots traure-les sense alternativa. Ja m'està bé que facen centres Quérote i locals d'assaig, però la joventut és molt més que lleure i temps lliure, no som un compartiment estanc al qual no li importa res més que això. Per acabar, una de les icones de la política de joventut del govern bipartit era l'aprovació d'una llei de joventut, una llei que el PP havia posat damunt la taula i que aquest govern va rebutjar en canvi de presentar un avantprojecte de llei que no tenia ni cap ni peus. Com aquesta, hi ha milers de coses que no s'han fet.

—**L. R. AMOROSO:** Vull puntualitzar que el 2009 tenim una desocupació del 8%, mentre que el 2005, quan governava el PP, era de l'11%. I no s'han fet polítiques d'ocupació, diu? Va anul·lar-se el pla Labora, sí, però van fer-se els plans de cooperació, que no sols s'adrecen a entitats públiques, sinó també a les associacions sense ànim de lucre, gràcies als quals les organitzacions juvenils disposen d'una persona contractada, una demanda nostra de temps immemorials. Això a banda, la conselleria de Treball ha fet tot d'ordres que afavoreixen la contractació indefinida de joves amb titulacions de difícil eixida, de dones... Malgrat la crisi, estem millor que no el 2005.

—**I. ABOI:** Em sembla irritant que Maria parle de polítiques juvenils negatives. A Galiza Nova fa més de deu anys que alertem de l'emigració juvenil. Durant els anys de govern de Fraga, 200.000 joves van haver de fer les maletes. Ara se n'han anat 12.000? Sí, i ha de ser una prioritat que tothom que vulga pugui treballar al seu país, però hi ha determinades polítiques que no poden capgirar-se en tres anys i mig. Per exemple, la despoblació al medi rural. Quantes explotacions ramaderes van tancar, amb el PP?

—**M. SEOANE:** Enguany, 3.000. Digues-me les del PP, que no ho sé.

—**I. ABOI:** Quanta gent s'incorporà al món rural galleg durant setze anys? Ningú, perquè tancaven les explotacions. Doncs bé, ara tenim un balanç d'aproximadament 2.000 persones que han pogut desenvolupar una activitat agrària. Pel que respecta a l'eliminació del servei d'extinció d'incendis, és clar que va tenir un substitut: un servei públic, públic!, d'extinció d'incendis, en què no hi haguera amiguismes...

—**M. SEOANE:** Però com parreu d'amiguisme? Si ho ha dit Touriño mateix, que els del BNG són uns cacics! Ho diu el vostre soci de govern!

—**I. ABOI:** Sobre la Borsa de Alugueiro, ara sí que compleix els criteris de transparència i d'eficàcia. Amb el PP hi havia més d'un miler d'expedients en frau de llei, segons les verificacions dels serveis tècnics de la Xunta. No respectaven els criteris mínims per a poder ser concedits. Aquella no era la política d'habitatge a què aspirem els nacionalistes gallegos. Nosaltres, a més, apostem per la rehabilitació, per les borses de lloguer, per la reserva d'habitatges protegits als municipis i per unes normes de mínima habitabilitat, que fou una de les primeres mesures preses en aquest sentit a l'estat espanyol. I la llei de joventut, que va tenir setze anys per aprovar-la, la presentàreu quan el govern gairebé ja era en funcions. Vergonyós, perquè sabeu que aprovar-la demana molt de temps, cal parlar amb totes les conselleries!

—**No us preocupa que no s'haja reformat l'Estatut galleg i que s'haja canviat el d'autonomies menys històriques?**

—**I. ABOI:** Per a nosaltres és una prioritat. Tenir un estatut de nació ens permetrà tenir reconegut el nostre caràcter nacional i totes les polítiques que se'n deriven: benestar, infraestructures... Coses que avui dia es decideixen a l'estat espanyol i que millorarien el nivell de vida dels gallegos i de les gallegues. Al BNG entenem que hem de blindar com-

petències com ara salvament marítim, un llast que encara es decideix a Madrid, les polítiques d'ocupació, trànsit i seguretat viària... També volem dotar-nos d'uns paràmetres respecte al finançament del país, recaptant els tributs propis i evitant el frau segons el qual l'estat recapta els nostres impostos i després ens reparteix menys d'allò que nosaltres generem amb el nostre esforç. Ací no vivim de la caritat de l'estat, sinó dels propis esforços. Finalment, cal dotar d'un estatus jurídic l'idioma del país. Avui el galleg pateix una situació d'inseguretat jurídica i legal respecte al castellà, i volem que es reconeguen els drets d'aquells que volen viure íntegrament en galleg.

—**L. R. AMOROSO:** L'Estatut fou una de les grans apostes de la legislatura—no perquè el reformaren uns altres, sinó perquè milloraria la qualitat de vida dels gallegos—, i és una llàstima que el PP no s'afegira al consens. Esperem que a la propera legislatura els tres partits tinguin prou responsabilitat i aproven un nou estatut d'autonomia. No compartesc algunes de les raons que aporta Iria, com ara que no vivim gràcies a la solidaritat de l'estat. En part sí que és així, desgraci-

JESSICA BARCALA

María Seoane (Novas Xeracións): “El PP no es fa càrrec de la no-reforma de l'Estatut. No volíeu un finançament com el català”

adament, i tant de bo arribi el dia que no necessitem recursos de l'estat. Tampoc no estic d'acord que el galleg es trobe en inferioritat: s'hi troba a la societat, però no legalment; és una llengua tan oficial com el castellà. Espere que els tres partits transmetem a la societat gallega què significa reformar l'Estatut, perquè fins ara no n'hem estat capaços. Cal fer veure a la gent que això repercutirà en la seua qualitat de vida.

—**Un estatut de nació?**

—**L. R. AMOROSO:** Al meu parer, sí. Crec que Galícia és una nació, i per mi nació no és un concepte exclouent. Tenim una determinada cultura, una llengua pròpia, una tradició i una diferència amb la resta de comunitats autònomes de l'estat. No som millors ni pitjors, sinó diferents. De segur que no compartim el concepte de nació del BNG, però això no vol dir res.

—**M. SEOANE:** Jo crec que significa molt. Qualificar un substantiu de diversa manera és estrany... O és un estatut de nació-estat o és un estatut de nació-naixement, però aleshores ho haureu de glossar. No pot ser que nació sí, nació no, o nació depèn de què signifiqui *nació*.

—**L. R. AMOROSO:** Pel PP, el terme significa una cosa o una altra depenent de la comunitat autònoma.

—**M. SEOANE:** Haureu de repartir un diccionari amb l'Estatut, per explicar cada paraula. Dit això, el PP no se sent responsable de la no-reforma de l'Estatut. El PP va estar disposat a aprovar-lo, va assegurar a dialogar amb Touriño i amb Quintana, i no va ser possible. Com veieu, ni entre ells no es posen d'acord sobre què vol dir el terme *nació*; van tenir problemes per a acordar un text.

—**L. R. AMOROSO:** No n'hi va haver cap, de problema.

—**M. SEOANE:** Bé, hi havia entrebancs entre tots dos, i el PP exigia un percentatge de finançament igual al català. Si som una comunitat autònoma com Catalunya, amb els mateixos drets i deures, per què no aplicar-hi el mateix percentatge? A més, era una aposta de cara a la galeria, de part del bipartit. Hi insistesc: no han estat tres anys i mig, sinó setze anys en què han pogut pensar i repensar què farien quan arribaren al govern, i no van fer-ho. Els uneix, únicament, el poder, i no l'interès general dels gallegos i de les gallegues. Ja ho diuen les enquestes:

tres quartes parts dels votants del PSdeG i del BNG estan desencantats amb el bipartit, com es comprovarà el dia de les eleccions. Si parlem de competències, la mitjana de transferències en època del PP era de trenta o quaranta l'any, i ara ha estat d'una i mitja anual! Aquesta és la independència competencial del govern gallec. No digueu que calia reformar l'Estatut per les competències, doncs. El problema és que no heu volgut un finançament com el català.

—**I. ABOI:** Dues qüestions: quan parlava de la inferioritat legal del gallec era perquè l'actual estatut tan sols garanteix el dret a utilitzar-lo, però no el deure de conèixer-lo, com sí que passa amb el castellà. Els drets han d'anar aparellats amb els deures. A l'administració estatal de Galícia no tinc reconegut el dret de ser atesa en gallec. Pel que respecta al terme *nació*, desconec què significa *nació excloent*. Quan el BNG parla de *nació* ho fa, òbviament, no sols per llengua i cultura, sinó també per territori i model econòmic diferenciat, etc. Galícia té uns sectors productius diferents de Múrcia. No es només folklore, per tant. El BNG té clar quin tipus d'estatut vol, però no la resta. Allò que defensen les Xuventudes Socialistas, de fet, dista prou del que diu el PSdeG. No és, com a mínim, allò que defensa el dirigent Touriño.

—**M. SEOANE:** Vull matisar què significà per a Galícia la llei de símbols del 1982. Governava l'AP de Xerardo Fernández Albor, un gran galleguista, i va aprovar-se un himne que parla de la "Nazón de Breogán", en el sentit que jo he nascut ací, aquesta és la meua terra. No hi ha cap por, a aquest qualificatiu. I cal recordar que fou el PSOE de Felipe González qui dugué la llei de normalització al Tribunal Constitucional, perquè incloïa el deure de parlar el gallec.

—**L. R. AMOROSO:** Nació excloent, Iria, és el concepte de *nació* que fa servir Batasuna. I l'impulsor de l'Estatut del 1981, María, fou el partit socialista. No AP ni tampoc el BNG.

—**I. ABOI:** Tenint en compte que el BNG encara no s'havia constituït...

—**L. R. AMOROSO:** L'impulsor de l'Estatut fou Ceferino Díaz, diputat del Partit Socialista.

—**M. SEOANE:** El principal impulsor fou Xerardo Fernández Albor!

—**L. R. AMOROSO:** La iniciativa presentada al Parlament de Galícia fou de Ceferino Díaz.

—**M. SEOANE:** I qui va tombar-lo, Felipe González.

—**I. ABOI:** L'autèntic artífex fou el Partido Galeguista, el 1932.

—**L. R. AMOROSO:** També volia dir que Touriño i jo no divergim en el concepte de *nació*. Ara bé, el BNG posa l'accent en aquest aspecte, i el PSdeG, en l'articulat, en el finançament... Cosa que significa que, per a nosaltres, allò més important no és el terme *nació*.

—**Parlem de la llengua. Núñez Feijóo diu que el govern imposa el gallec, uns altres parlen de discriminació positiva i uns altres, fins i tot, d'immobilisme. Què heu notat, aquests anys?**

—**L. R. AMOROSO:** No hi ha conflicte lingüístic, a Galícia. Qui diu que n'hi ha no fa cap favor a la llengua d'aquest país. La llengua no hauria de ser mai un element de conflicte polític, és la llengua que ens representa i ens singularitza com a país. No entenc com algú pot dir que ací s'imposa el gallec! Com pot imposar-se la llengua pròpia d'un país? No és raonable, aquesta argumentació. S'han fet passes molt importants durant la legislatura, en aquest camp. Per exemple, l'aprovació del decret que obliga a impartir el 50% de les assignatures en gallec. Però queda molt de camí per recórrer. El gallec és discriminat respecte al castellà, el seu ús és molt inferior, i la comunitat autònoma ha actuat allà on podia fer-ho, en l'educació. Les Xuventudes Socialistas defensen, fins i tot, el 100% de les assignatures en gallec.

—**I el PSdeG?**

—**L. R. AMOROSO:** El PSdeG vol que passe un temps a fi d'avaluar si el 50%

ha estat positiu per a la llengua del país i si cal continuar per aquest camí.

—**I els joves del BNG, esperàveu més d'un govern nacionalista?**

—**I. ABOI:** És que no ho és, de nacionalista. Si ho fora... Ara bé, és clar que hi ha un conflicte lingüístic, hi ha una situació d'inferioritat d'una llengua respecte a una altra. La sociolingüística així ho diu. És una societat diglòssica, no bilingüe harmònica, una invenció de tants anys del PP. Ja m'agradaria que no fora arma de conflicte, però ho és, i no per a aquells que voldríem més presència del gallec, sobretot en aquells aspectes on sempre ha estat marginat. S'han fet passes a l'àmbit legal, el BNG ha vist amb bons ulls el decret d'ús del gallec a l'ensenyament, la creació de les *galecolas* o la llei del comerç en allò que fa referència al gallec. Són mecanismes que miren de capgirar la mala situació actual: a Vigo o al Ferrol només l'1% dels joves han tingut el gallec com a llengua mare, a les universitats les classes en gallec van del 14% de la Corunya al 20% de Santiago... No podem parlar de normalitat, amb aquestes dades! Sense imposició de cap mena, valorem positivament els avanços que s'han produït. Avui dia, els galaicoparlants no vivim plenament en la nostra llengua, i som majoria! El meu fillol és galaicoparlant i té dificultats per rebre l'ensenyament en la seua llengua. No pot ser que al sistema educatiu entren més galaicoparlants que no n'ixen.

—**M. SEOANE:** Les llengües han de ser un vehicle de comunicació, i per tant advoque perquè a tots els cicles formatius de Galícia hi haja la possibilitat d'aprendre anglès, parlar castellà i estimar el gallec. Cal que els xiquets aprenguen anglès des del primer dia, per tal que es puguen comunicar amb més gent arreu del món, cosa que el bipartit no promou. El bipartit només es dedica a imposar el gallec. La Mesa pola Normalizacion Lingüística enviava missives a comerços de la Corunya avisant que els multarien si no retolaven els cartells en gallec.

Seoane: "Ja no som en temps de repressió, ja no pot imposar-se l'idioma"

Amoroso: "Com parreu d'imposició? Pot imposar-se la llengua d'un país?"

Aboi: "Al sistema educatiu, hi entren més galaicoparlants que no n'ixen"

—**L. R. AMOROSO:** La Mesa no és administració pública.

—**M. SEOANE:** Allò més greu és, precisament, que la Mesa no està capacitada per a imposar multes i que és finançada amb subvencions de la Xunta de Galícia. El BNG va per aquest camí: imposar el gallec, fer les *galescolas* i impedir que els pares escullen l'idioma en què estudien els seus fills. Cal fomentar el gallec, és clar, no podem perdre aquesta llengua que ens comunica, per exemple, amb els nostres avis, però crec que a Galícia hi ha hagut una harmonia absoluta entre el gallec i el castellà, tret dels anys en què la repressió dictatorial o d'un altre tipus va impedir-ho. Però ja no som en aquelles èpoques, ja no pot imposar-se cap idioma, i cal donar llibertat als joves a l'hora de parlar, com també dotar-los dels màxims recursos perquè s'enfronten a un món cada vegada més globalitzat i competitiu. Em sembla absurd de demanar que les nines parlen gallec. Quan governava el PP, per cert, es publicava un 15% més de llibres en gallec. Això és fomentar una llengua.

—**I. ABOI:** No és incompatible aprendre anglès i fomentar el gallec.

—**M. SEOANE:** En aquest país, o arribes lluny a la universitat o no saps anglès.

—**I. ABOI:** La presència de l'anglès al currículum escolar és idèntica a l'etapa del PP. Deixa't de romanços! Només volem posar en igualtat de condicions el gallec! Seré menys competitiva perquè estudiï el 50% de les matèries en gallec?

—**M. SEOANE:** És una política lingüística que xoca amb allò que pensa la ciutadania gallega. Ací, fins ara, mai no hi havia hagut un conflicte lingüístic, s'ha generat en aquests quatre anys.

—**I. ABOI:** A França, en quin idioma és l'ensenyament? En francès. Quin problema teniu perquè, ací, hi haja un sistema que respecte el 50% de l'ensenyament en gallec? És l'idioma del país! Per què ens hi hem de conformar?

—**M. SEOANE:** És amb la llibertat, que ens hi hem de conformar!

I. ABOI: La llibertat serveix perquè alguns es queden en inferioritat.

—**Canviem de tema. El Consello da Xuventude ha criticat el balanç del govern en el camp de l'habitatge.**

—**L. R. AMOROSO:** Ens hauria agradat que s'haguera fet més. El nombre d'habitatges de protecció oficial que s'ha

Iria Aboi (Galiza Nova): “Quanta gent s'incorporà al camp gallec durant setze anys? Ningú. Ara, 2.000 persones”

JESSICA BARCALA

engegat en aquesta legislatura és mínim, i som a la cua quant a la tramitació de la renda bàsica d'emancipació que va promoure el govern d'Espanya.

—**Acabem. El 2005, i sobretot a causa de la catàstrofe del Prestige, la mobilització del vot juvenil va possibilitar el canvi a Galícia. Tornaran a mobilitzar-se enguany o hi predomina la decepció?**

—**M. SEOANE:** La història democràtica d'Espanya demostra que els joves sempre són el canvi de tot: els que van dur Aznar a la Moncloa al 1996 i també el famós 14M, amb el tomb electoral. Certament, els joves van votar majoritàriament pel canvi, el 2005, però han acabat decebuts i ara votaran amb idèntica il·lusió pel canvi. El candidat més jove i que representa el canvi és Núñez Feijóo.

—**L. R. AMOROSO:** Hi ha hagut un canvi tranquil, no radical, en les polítiques d'aquest país. Era allò que s'havia promès, mai no vam prometre posar Galícia de cap per avall. En aquests anys s'han fet moltes coses, se n'han iniciat unes altres, i els joves confiaran de nou en el partit socialista perquè lidere el govern gallec.

I. ABOI: Fer prediccions és força arriscat, sobretot perquè hi ha condicionants molt diversos. La gent jove es manifesta en els mateixos paràmetres que la resta de la societat. Quatre anys enrere hi havia una necessitat angoixant de canvi polític, i avui, per bé que hi ha sectors desencantats, no ho estan tant com abans. Es respira un altre aire, no tan ofegador, i per això crec que la gent valora la participació del BNG a la Xunta de Galiza. Com que el BNG practica una política valenta i sense lligams, pense que tindrà força suport de la gent jove; tradicionalment ha estat així. El BNG és una força del país, no ha demanar permís a ningú per tal de defensar els interessos de Galícia, que és l'àmbit d'aquestes eleccions. La gent valora això: el BNG no ha de despenjar el telèfon per defensar el país, i per això crec que la gent apostarà per veure més nacionalisme al govern gallec.

—**L. R. AMOROSO:** Jo milite al PSdeG-PSOE, i no tinc cap complex, en absolut, de pertànyer al Partit Socialista Obrer Espanyol. Això no significa despenjar el telèfon a cada poc, però en ocasions sí que ho fem per demanar determinades coses per a Galícia. És gratificant, que a l'altra banda del telèfon hi haja un company de partit. Em sent orgullosa de pertànyer al PSOE, perquè a més de ser gallega, sóc espanyola. Els gallecs valoren molt el nostre partit, com es demostra elecció rere elecció. El BNG pot creure que són la força que representa més bé el país, però els gallecs no ho creuen així; tan sols cal mirar els resultats electorals.

—**I. ABOI:** Indubtablement, som l'única força pròpia de Galícia, no som franquícia de cap altra formació. Al BNG ens podem equivocar, però som els primers que donem la cara pel país. No ens calen governs amics o enemics.

M. SEOANE: Cap partit no expedeix el carnet de galleguista. Durant molts anys, el PP ha demostrat ser-ho, i no sols en la llengua, sinó també en la defensa dels nostres sectors productius. És això, ser galleguista i estimar la terra. Ho és, expulsar Pescanova a Portugal?